

Jury rapport NSV-VBO

Prijs voor Beleidsonderzoek 2017

*De jury voor de NSV-VBO prijs voor beleidsonderzoek
is na rijp beraad tot het besluit gekomen
de prijs in het jaar 2017 toe te kennen aan*

**M. Boendermaker, A. Kruize, J. Snippe,
M. Sijtstra & B. Bieleman**

Werkzaam bij Intraval

*Kansen met beleid: Beleidsreconstructie en Evaluatiekader
Modernisering Kansspelbeleid
&
Modernisering Kansspelbeleid: Nulmeting*

ACHTERGROND VAN DE PRIJS

Deze tweejaarlijks uit te reiken prijs is ingesteld door de Nederlandse Sociologische Vereniging en de Vereniging voor Beleidsonderzoek. De prijs is bestemd voor het beste beleidsonderzoek en/of advies waarin de wisselwerking tussen wetenschap en toegepast onderzoek duidelijk naar voren komt. Alleen medewerkers van onderzoeksbureaus en para-universitaire onderzoeksinstituten die werken voor externe opdrachtgevers kunnen naar de prijs meedingen. De prijs beoogt het vele interessante beleidsonderzoek dat in Nederland plaatsvindt beter voor het voetlicht te brengen. Tevens worden met de prijs onderzoekers en onderzoeksbureaus uitgedaagd hun (beste) producten uit te werken en voor te dragen aan het wetenschappelijke forum.

WERKWIJZE VAN DE JURY

De jury heeft in totaal negen geldige inzendingen voor de prijs ontvangen. Deze inzendingen waren zeer divers van karakter: zo betrof het beleidsonderzoeken op het gebied van criminaliteit en veiligheid, onderwijs, zorg en de integratie van minderheden; varieerden de inzendingen van ex ante beleidsevaluaties tot ex post evaluaties; en richtten sommige onderzoeken zich op zeer specifieke interventies, waar andere meer gericht waren op algemeen beleid, soms zelf strekkend tot gehele beleidssectoren.

Alle juryleden hebben de inzendingen gelezen en beoordeeld. Indien een jurylid op enigerlei wijze betrokken was bij een inzending, heeft het betreffende jurylid zich niet gemengd in de juryberaadslaging. De inzendingen zijn beoordeeld op grond van de volgende criteria

1. Inbedding in de gamma-wetenschappelijke literatuur
2. Methoden en technieken
3. Beleidsrelevantie
4. Leesbaarheid en stijl

De jury heeft drie bijdragen geselecteerd die voor het winnen van de prijs in aanmerking kwamen. Vervolgens heeft de jury van de drie genomineerden één eervolle vermelding verkozen en twee finalisten. De twee finalisten zijn vervolgens in een volgende discussieronde kritisch met elkaar vergeleken.

ALGEMENE BESPIEGELINGEN

De jury deelt graag een aantal bespiegelingen over de stand van zaken van het beleidsonderzoek in Nederland zoals zij dat in de inzendingen aantrof. U zou deze bespiegelingen kunnen beschouwen als kritische noten, maar de jury hoopt vooral dat u ze als aanmoediging voor de toekomst beschouwt.

Allereerst constateert de jury dat de kwaliteit van de inzendingen vergelijkbaar was met eerdere jaren waarin de prijs werd uitgereikt. De jury observeerde een opvallende tweedeling

in de inzendingen, namelijk tussen rapporten die hoog scoorden op leesbaarheid en beleidsrelevantie, maar minder op de andere criteria, versus rapporten die hoog scoorden op inbedding in de literatuur en op de methoden en technieken, en minder op leesbaarheid en beleidsrelevantie.

Ten tweede viel het de jury op dat de meeste inzendingen qua doelstellingen vooral gericht waren op het verkrijgen van inzicht en het vergaren van kennis, en veel minder op het leveren van een concrete bijdrage aan de beleidspraktijk in het licht van specifieke beleidsdoelstellingen. Dit maakt in de ogen van de jury dat veel van de inzendingen voor deze prijs uiteindelijk ook weinig concrete, direct uitvoerbare handvaten voor de beleidspraktijk leverden. Alhoewel de jury erkent dat opdrachtgevers grotendeels de doelstellingen van beleidsonderzoek bepalen, en dat aanbevelingen in sommige gevallen expliciet niet gewenst waren, ziet de jury het onderscheidend belang van beleidsonderzoek juist vooral gelegen in het leveren van concrete inzichten en handvaten voor de beleidspraktijk op basis van zorgvuldig verkregen onderzoeksresultaten.

Ten derde concludeerde de jury dat in verschillende inzendingen de gekozen onderzoeks aanpak explicieter beargumenteerd had mogen worden in relatie tot de probleemstelling. Het gaat de jury daarbij niet alleen om een duidelijke uiteenzetting van de gekozen methoden van dataverzameling (en hun onderlinge samenhang) en een heldere operationalisering van variabelen, maar ook om het verbinden en in vergelijkende zin bespreken van de resultaten verkregen uit verschillende databronnen.

Deze bespiegelingen in oenschouw nemende, heeft de jury de volgende drie inzendingen genomineerd:

- Effecten van een training cognitieve vaardigheden voor justitiabelen onderzocht. DSP. Auteurs: S. Verweij, W. Buysse en B. Wartna. Artikel in *Proces*, Tijdschrift voor strafrechtspiegeling (2016/6)
- De jongens tegen de meisjes: Een onderzoek naar verklaringen voor verschillen in studiesucces van jongens en meisjes in mbo, hbo en wo ROA. Auteurs: Barbara Belfi, Mark Levels & Rolf van der Velden (Red.)
- Beleidsreconstructie en Evaluatiekader Modernisering Kansspelbeleid + Nulmeting Modernisering Kansspelbeleid Intraval. Auteurs: M. Boendermaker, A. Kruize, J. Snippe, M. Sijtstra, B. Bieleman

EERVOLLE VERMELDING

Van deze drie genomineerden geeft de jury graag een eervolle vermelding aan:

Effecten van een training cognitieve vaardigheden voor justitiabelen onderzocht.
DSP. Auteurs: S. Verweij, W. Buysse en B. Wartna. Artikel in Proces (2016/6)

Deze inzending verdient een eervolle vermelding omdat het, allereerst, een artikel betreft. Aangezien de VBO-NSV beleidsprijs van oorsprong een prijs wilde zijn voor beleidsonderzoek zoals gepubliceerd in vaktijdschriften, waardeert de jury het extra dat DSP als enige een artikel heeft ingezonden. Ten tweede ziet de jury deze inzending als een goed voorbeeld van het rapporteren van niet-significante onderzoeksresultaten in een vaktijdschrift voor een specifieke beroepsgroep. Het betreft een effectevaluatie van een veel ingezette interventie in een bepaalde domein: een cognitieve vaardigheden training gericht op het verminderen van recidive bij justitiabelen. Het onderzoek toont, zacht gezegd, niet onomstotelijk aan dat deze interventie effect genereert; de 'werkzaamheid' van deze interventie mag dus betwijfeld worden. De jury vindt het niet alleen belangrijk dat interventies als deze worden geëvalueerd op hun effectiviteit, zeker als dergelijke interventies in een specifiek toepassingsgebied populair zijn, maar ook dat hun eventuele gebrek aan werkzaamheid via verschillende fora naar de buitenwereld wordt gecommuniceerd. De jury prijst DSP en het WODC voor het gehouden onderzoek, voor de inspanning die verricht is om de onderzoeksresultaten breder onder de aandacht te brengen en voor de genuanceerde werkwijze die daarbij wordt gehanteerd.

TWEE FINALISTEN

Dan kom ik nu bij de twee finalisten:

De jongens tegen de meisjes: Een onderzoek naar verklaringen voor verschillen in studiesucces van jongens en meisjes in mbo, hbo en wo
ROA. Auteurs: Barbara Belfi, Mark Levels & Rolf van der Velden (Red.)

Beleidsreconstructie en Evaluatiekader Modernisering Kansspelbeleid + Nulmeting
Modernisering Kansspelbeleid
Intraval. Auteurs: M. Boendermaker, A. Kruize, J. Snippe, M. Sijstra, B. Bieleman

Ik belicht kort beide onderzoeken voordat ik de prijswinnaar bekend maak.

De inzending van het ROA betreft een combinatie van deelonderzoeken naar de vraag of de aard van de leeromgeving in het hoger onderwijs (MBO, HBO en WO) uitmaakt voor de studieprestaties van meisjes en jongens. De jury prijst de interdisciplinaire insteek en het

uitgebreide literatuuronderzoek naar sociale, culturele, leeromgevings- en neuropsychologische factoren die het verschil in leerprestaties tussen jongens en meisjes zouden kunnen verklaren. Daarop volgt een aantal studies naar de daadwerkelijke effecten van die leeromgeving op de studieprestaties van jongens en meisjes. Deze effecten worden voor het MBO en HBO wel gevonden, maar niet in het WO. Het onderzoek raakt een belangrijk thema in het huidige onderwijsbeleid en probeert de onderzoeksvragen op systematische wijze te beantwoorden. Daarbij weten de onderzoekers inventief gebruik te maken van bestaande informatiebronnen en datasets. Deze inzending scoort wat betreft de jury hoog op de inbedding in bestaande literatuur en op de ingezette methoden en technieken.

De inzending van Intraval betreft twee delen. Allereerst een gedetailleerde reconstructie van het nieuwe Kansspelbeleid dat gericht is op een meer open vergunningsstelsel, waaruit vervolgens een evaluatiekader wordt afgeleid. Ten tweede wordt een nulmeting verricht op basis van dat evaluatiekader. De jury zou graag zien dat vóór het invoeren van nieuw beleid vaker een dergelijke degelijke beleidsreconstructie wordt gemaakt, waarbij aan de hand van documentenanalyse, literatuurstudie en interviews gereflecteerd wordt op de beoogde doelen van nieuw beleid, de middelen die daarvoor worden ingezet en de mechanismen die geacht worden in werking te treden. De jury waardeert het dat ook de samenhang van beleidsmaatregelen bestudeerd wordt en eventuele substitutie- en neveneffecten tegen het licht worden gehouden. Het is prijzenswaardig dat het evaluatiekader met bijbehorende criteria vervolgens logisch volgt uit deze reconstructie, en daarom kan worden ingezet voor een nulmeting. De beleidsrelevantie en toegankelijkheid van deze inzending, alsmede de ingezette methoden en technieken, scoren daarom hoog in de ogen van jury.

Na zorgvuldig en rijp beraad heeft de jury uiteindelijk als winnaar van de NSV-VBO prijs voor beleidsonderzoek 2017 die inzending aangewezen waarvan de auteurs – in de ogen van de jury - het meest geslaagd zijn tot een productieve wisselwerking tussen wetenschap en toegepast onderzoek te komen. De doorslaggevende factor in het jurybesluit was dat deze inzending uiteindelijk het beste van alle inzendingen laat zien hoe een wetenschappelijke benadering van beleid van directe relevantie voor de beleidspraktijk kan zijn. De jury heeft daarom als winnaar van de NSV-VBO prijs voor beleidsonderzoek 2017 aangewezen:

Beleidsreconstructie en Evaluatiekader Modernisering Kansspelbeleid + Nulmeting
Modernisering Kansspelbeleid

Intraval. Auteurs: M. Boendermaker, A. Kruize, J. Snippe, M. Sijstra, B. Bieleman

DE JURY

Prof. Dr. Peter van Hoesel (voorzitter)

Drs. Annelies Daalder,

Prof. Dr. René Torenvlied

Dr. Jeroen Winkels

Dr. Liesbet Heyse (secretaris)